

1) **bridge** міст; **brush** пензель; **chain** ланцюг; **cure** лікування; **embezzlement = theft** крадіжка; **finger** палець; **flooding** затоплення; **hole** діра; пролом; **infection** зараження; **merge** злиття; **route** маршрут; ; **spider** павук; **thread** нитка; **wallet** „гаманець”; **window** вікно; **worm** черв'як;

2) надання наближеного еквівалента: **abort** (v) передчасне припинення; ; **account** бюджет; **alias** псевдонім (alias – вигадане ім'я); **attacker** порушник; **bad-guy = intruder** зловмисник; зломищик; **crash** аварійна відмова; фатальній збій; аварія; **flame** підпал; сварка; **garbage** непотрібна інформація; сміття; **hunt** шукати; **masquerade** маскарад; маскування; підміна; **recycle bin** корзина; **trap door** люк; лазівка; прохід крізь систему захисту; обхідний шлях;

3) напівкалькування з семантичною модуляцією (за певними суміжністю, аналогією, функціональними відношеннями): **listonosa** (mailer – відправник); **chiklet keyboard** мініатюрна клавіатура; **stealth virus** вірус-невидимка.

Крім того, під час перекладу може спостерігатися така трансформація як генералізація: **loophole** дірка (**loophole** – амбразура; бійниця); **path** шлях; маршрут; канал; тракт (**path** – доріжка; стежина).

Таким чином, бачимо, що метафоричні терміни підмови комп'ютерних мережеских технологій та інформаційної безпеки досить численно репрезентовані у складі сучасної англійської мови. Серед них можна виділити наступні семантичні групи:

- 1) метафори антропоморфні;
- 2) метафори зооморфні;
- 3) метафори побутові;
- 4) метафоричні терміни, що були запозичені в підмову інформаційно-комп'ютерних технологій з інших сфер людської діяльності;
- 5) метафори, що спираються на аналогію з природними явищами.

При перекладі проаналізованих метафор українською мовою використовуються наступні способи: вибір словникового відповідника, добір наближеного еквівалента, описовий переклад, транскодування, калькуванням, семантична модуляція. Перспективи подальших досліджень полягають у більш детальному вивченні природи метафоричних термінів для з'ясування найоптимальніших перекладацьких стратегій при відтворенні їх мовою перекладу.

Література

- Бабак В.П. Інформаційна безпека та сучасні мережеві технології: Англо-українсько-російський словник термінів / В.П. Бабак, О.Г. Корченко. – К.: НАУ, 2003. – 670 с. Бугулов Е.Н. Метафора как словообразовательное средство в английской научной терминологии / Е.Н. Бугулов. – К.: Институт теоретической физики АН УССР, 1979. – 22 с. – (Препринт / АН УССР. ИТФ – 79 – 29 Р). Винник О.П. Метафоричні процеси у формуванні української метафоричної лексики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01. „Українська мова” / О.П. Винник. – Харків, 2007. – 20 с. Коссак О. Англо-український та українсько-англійський словник-довідник з телекомунікацій / О. Коссак, Р. Кравець [лінгв. ред. О. Микитюк]. – Львів: СП „Бак”, 1996. – 248 с. Кришталь С.М. Структурно-семантичний аналіз метафоричних термінів підмови фінансів в англійській та українській мовах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.17. „Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство” / С.М. Кришталь. – Донецьк, 2003. – 20 с. Пройдаков Е.М. Англо-український тлумачний словник з обчислювальної техніки, Інтернету і програмування / Е.М. Пройдаков, Л.А. Теплицький. – Вид. 2. – К. : Видавничий дім „СофтПрес”, 2006. – 824 с. Ясинецька О.А. Переклад нових англомовних публіцистичних метафор українською мовою : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.16. „Перекладознавство” / О.А. Ясинецька. – К., 2009. – 19 с.

УДК: 811.111'373

ШАЙКОВСЬКИЙ Р.Ю.

(Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Я. Франка)

ТИПОВІ СЕМАНТИЧНО-СТИЛІСТИЧНІ ПОМИЛКИ У ВИКОРИСТАННІ ЛЕКСИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У нашій статті розглянуто найбільш типові семантично-стилістичні помилки, що побутують в усному та писемному мовленні англійської мови. Докладно проаналізовано думку провідних американських та європейських лінгвістів та мовних критиків. Виокремлено п'ять загальних категорій семантично-стилістичних помилок в мовленні – усному, писемному, офіційних документах, підручниках, пресі. Досягнуті результати вносять вагомий вклад у теоретичне та практичне опанування англійської мови як іноземної.

Ключові слова: семантично-стилістичні помилки, усне та писемне мовлення, категорія, офіційні документи, преса.

Шайковський Р.Ю. Типичные семантически-стилистические ошибки в использовании лексики английского языка. В нашей статье рассмотрены наиболее типичные семантико-стилистические ошибки, которые бытуют в устной и письменной

речи англійського мови. Детально проаналізовані думки провідних американських і європейських лінгвістів і мовних критиків. Виділені п'ять загальних категорій семантично-стилістических помилок в мові – усній, письмій, офіційних документах, підручниках, пресі. Держані результати вносять вагомий вклад в теоретический і практичний освоєння англійського мови як іноземного.

Ключевые слова: семантично-стилістические ошибки, усная и письменная речь, категория, официальные документы, пресса.

Shaikovs'kyi R.Y. Typical semantico-stylistic errors in the English language vocabulary use. Our article describes the most common semantico-stylistic errors that inundated both oral and written speech in English. The perspectives of the leading American and European linguists and language critics are analyzed in detail. Five general categories of semantico-stylistic errors in oral, written speech – official documents, textbooks and press are pointed out. Achieved results make an important contribution to the theoretical and practical mastery of English as a foreign language.

Key words: semantico-stylistic errors, oral and written speech, category, official documents, press.

Культурно-освітній рівень людини визначається комунікативною спроможністю: належним володінням лексичного запасу у різних галузях, вмінням влучно застосувати стилістичні засоби, здатністю чітко висловити власну думку. Відтак, аналізом семантично-стилістичного сегменту англійської мови невпинно займаються науковці у різних галузях науки. Найбільших здобутків досягли американські філологи: Theodore Bernstein – колишній головний редактор газети The New York Times, професор Колумбійського Університету в галузі журналістики та Charles Harrington Elster – фонетист, радіокоментатор, письменник. Theodore Bernstein фахово описує основні камені спотикання в процесі опанування англійської мови в книзі: The Careful Writer; A Modern Guide to English Usage. Charles Harrington Elster присвятив такі книги стилістиці англійської мови як The Writer's Art та The Verbal Advantage. Обидва автори детально аналізують англійську публіцистику та літературу на предмет помилок і вказують на те, які фактори їх спричиняють. Однак слід зауважити, що серед праць, присвячених семантично-стилістичному аналізу англійської мови недостатньо опрацьований специфічний пласт лексичної системи англійської мови, а саме класифікація семантично-стилістических помилок, що й зумовлює **актуальність нашої статті**.

Мета дослідження – зосередити увагу на процесі усунення семантично-стилістических помилок в мовленні. Мета дослідження передбачає з'ясування низки **завдань**: детальний аналіз автентичної літератури на предмет семантично-стилістических помилок; окреслення найбільш типових проблем у вживанні англійської мови; вказання шляхів їх подолання.

Об'єкт – семантично-стилістичний аналіз лексики англійської мови.

Предмет – типові семантично-стилістичні помилки у вживанні англійської мови.

Матеріалом статті слугує низка автентических англомовних джерел: Barzun J. Simple & Direct: A Rhetoric for Writers, Bernstein T. The Careful Writer; A Modern Guide to English Usage, Elster Ch.H. Verbal Advantage та інші.

Емпіричну базу дослідження становлять статистичні дані корпусу The American Heritage Dictionary щодо коректного вживання лексики.

Досліджуючи окреслену вище проблематику, ми класифікували п'ять загальних категорій помилок: 1) Багатослівність; 2) Синдром схожості звучання; 3) Популярні слова; 4) Некоректне вживання прислівників; 5) Жаргонізми. У викладі статті ми з'ясуємо як розпізнати та уникнути вищезгаданих помилок.

Багатослівність. Bergen Evans у власній книзі A Dictionary Of Contemporary American, подає таку дефініцію поняття *redundancy* – бути в надлишку, перевищувати норму звичного, чи природного [Evans 1975]. У граматиці, *redundancy* – це використання зайвих слів для висловлення ідеї, думки, поняття. Наприклад, *combine together* (поєднувати разом), *audible to the ear* (відчутний для вуха), *or invisible to the eye* (невидимий для ока). Багатослівність виступає найбільш типовою та розповсюдженою помилкою при вживанні англійської мови як серед носіїв мови, так і серед тих, хто намагається її опанувати. З іншого боку, багатослівності найлегше уникнути, якщо достеменно володіти семантичними відтінками слова, яким ми послуговуємося. Наприклад, якщо відомо, що слово *shuttle* означає *ходити туди сюди*, очевидно, що звична фраза *shuttle back and forth* є помилковою [Elster 2000]. Однак, в більшості ситуацій, багатослівність спричинена мимовільним слуханням унаслідок неналежної концентрації уваги. Відтак, щоб уникнути багатослівності необхідно належне тренування сприйняття мови на слух, яке допоможе розпізнати повторення вербальної одиниці, як от *at this point in time*, чи *audible to the ear*. Візьмемо для прикладу популярне рекламне гасло *free gift*. Насправді, *free* – *безкоштовний; такий, що можна отримати безоплатно*, а *gift* – *це річ або речі, які віддаються безоплатно*. *Free gift* – популярне гасло, основною метою якого є привернути увагу людей,

апелюючи до їхнього природного бажання отримати щось безкоштовно [Kilpatrick1985 , 163]. З метою ґрунтовної ілюстрації явища багатослівності наведемо низку прикладів. Аналізуючи лексичну одиницю *repeat* в автентичних тлумачних словниках, знаходимо таке значення: *повторити*, тому речення: *could you repeat that again?*, варто вважати помилковим. З метою уникнути цю безглузду багатослівність слід усунути зайве слово *again* з аналізованого словосполучення. Наступною ілюстрацією багатослівності є вислів *interact with each other*. За визначенням, *interact* – *взаємодіяти з кимось, впливати на когось*, отож, семантично, *with each other* – зайвий елемент. Черговою вживаною фразою, особливо в сфері маркетингу, виступає вираз *to endorse a check on the back*. За семантикою, *to endorse* – *написати щось на звороті чого-небудь*, відтак, *on the back* повторює семи, які містить інфінітив *to endorse*. Ще одним демонстративним прикладом недолугого словосполучення слугує *past history*. Історія не може бути ні минулою, ні теперішньою, ні майбутньою, історія – перелік подій, які відбувалися в минулому. Найбільш розповсюдженими прикладами багатослівності виступають вирази *future plans* та *plans for the future*. *Plan* – це метод, стратегія, який спрямований на досягнення поставлених цілей в майбутньому. Будь-яке планування здійснюється завчасно, тому в буквальному розумінні, *майбутнє планування* – це планування перед тим, як ми почали планувати. Неможливо не згадати такий безглуздий приклад багатослівності як *new innovation*. *Innovation* – нова ідея, метод, приклад, відтак, *new innovation* – *нова нова ідея* [Elster 2000]. Наведемо ще дві типові фрази, на вживанні яких варто поставити крапку – це *to continue on* та *to proceed on*. Обидва дієслова передбачають продовження та рух вперед, отже, займенник *on* – зайвий, оскільки означає далі.

Ось ще кілька розповсюджених прикладів зловживання багатослівністю. *A fellow colleague*, ваш колега – це ваш співпрацівник; *to cooperate together* та *to collaborate together*, *to cooperate* та *to collaborate* означають працювати разом; *to confer together*, *to confer* – зібратися з метою обміну поглядами та ідеями; *to combine together*, *to combine* – змішувати, поєднувати; *to recur again*, *to recur* – трапитися знову, повторитися; *completely unanimous*, *unanimous* – бути у повній гармонії, згоді; *to vacillate back and forth on the issue*, *to vacillate* – вагатися, переходити з однієї сторони на іншу; *to report back*, *to report* – повторити інформацію, передати її комусь іншому; *to return it back to the store*, *to return* – повернути, віддати; *to ascend upward*, *to ascend* – підніматися; *to descend down*, *to descend* – спускатися; *to dwindle down*, *to dwindle* – спадати поступово, зменшуватися; *a passing fad*, *a fad* – мінливе явище моди; *to hoist up* or *to raise up*, *to hoist* or *to raise* – підійнятися, здійнятися; *a real* or *actual fact*, *a fact* – щось справжнє або реальне; те, що можна продемонструвати; *to erupt* or *to explode violently*, *to erupt* and *to explode* – з'явитися, вийти на поверхню бурхливо; *mutual respect for each other*, *mutual* – взаємний; *to compete with each other*, *to compete* – конкурувати, змагатися з іншими; *a final ultimatum*, *an ultimatum* – кінцева вимога; *visible to the eye*, or *invisible to the eye*, щось побачити, чи не побачити можна тільки оком; *a universal panacea*, or *a panacea for all ills*, *a panacea* – універсальні ліки; *a new recruit*, *a recruit* – новобранець, *necessary requirement*, *a requirement* – потреба, те, що необхідно; *a final conclusion*, *a conclusion* – закінчення справи, ситуації, висновок; *each and every day*, варто говорити або *each*, або *every*; *from whence*, *whence* – з певного місця, звідки; *large in size* – *large*, *small in size* – *small*, *few in number* – *few*, *to extend out* – *to extend*, *to radiate out* – *to radiate*, *to reduce down* – *to reduce*, *a consensus of opinion* – *a consensus*, *a variety of different choices* – *a variety of choices*, *to join together* – *to join* [Elster 2000]. Найбільше вражає безглуздість вживання нижче наведених висловів з огляду на частотність їхнього використання на телебаченні, радіо, чи на письмі: *an old antique*, *an antique* – щось старе, антикваріат; *he was not physically present*, неможливо бути присутнім духовно; *omniscient knowledge of all things*, *omniscient* – всезнаючий, *completely annihilate*, *annihilate* – повністю знищити; *an individual person*. Theodore Bernstein радить вживати *individual* в якості іменника, якщо ми підкреслюємо расову чи класову приналежність людини, у всіх інших контекстах варто послуговуватися іменником *person*.

Синдром схожості звучання полягає у заміні малозрозумілого слова схожим за звучанням, але відмінним за значенням. Повторення помилки часто призводить до того, що поряд зі словом, яке слугувало мові довгий час, позначаючи те, чи інше явище, використовується ще одне слово, яке завдяки схожості в звучанні, набуло такої ж семантики. Синдром схожості звучання звертається до пар слів, які систематично відносять до одного синонімічного ряду завдяки схожості звучання. Така згубна тенденція призводить до того, що автентичне слово з плином часу втрачає свою силу [Elster 2010]. Це явище можна прослідкувати на основі наступних пар слів: *fortuitous* та *fortunate*, *apprise* та *appraise*, *comprise* та *compose*, *deprecate* та *depreciate*, *enormity* та *enormousness*, *precipitous* та *precipitate*, *parameter* та *perimeter*. Недолуге вживання стрімко поширюється через те, що значна кількість мовців допускає помилку, яку несвідомо підхоплюють інші мовці. Часто помилка дублюється оскільки

слухач, чи то читач з огляду на повагу до мовця вважає таке використання слова безпомилковим, а отже, вдається до його екстенсивного вживання. Наступну причину такої недбалості при вживанні мови можна віднести до людської природи. Люди часто втомлюються вживати одні і ті ж слова в буденному спілкуванні, вони бояться виявитися нецікавими співрозмовниками в очах свого оточення, вживаючи ті ж слова, що і всі. Отже, вони шукають інші способи самовираження. Нестримне бажання вразити інших часто призводить до того, що люди обирають вишуканий, проте неправильний, заміник знайомому слову, яке століттями виконувало свою функцію в мові, або просто експериментують, вдаючись до частого використання нового слова [Elster 2000]. Якщо, наприклад, *fortuitous* має схоже звучання та написання зі словом *fortunate*, то це не означає, що вони синонімічні. Свавільне, чи випадкове засвоєння такої помилки згубно впливає на монолітність та розвиток мови. *Fortuitous* – випадковий, неочікуваний з позитивним або негативним наслідком. Частіше дане слово описує позитивні ситуації, однак, нерідко й негативні. Приміром, словосполучення *a fortuitous earthquake* не є стилістично правильним, однак це не означає, що його можна калькувати виразом *a fortunate earthquake*. Для кращого розуміння ілюструємо наступний приклад: було б слушним зробити висновок з фрази *a fortuitous meeting*, що зустріч пройшла успішно для обох сторін. Значення виразу *a fortuitous meeting* стає зрозумілим з контексту, а саме, *a fortuitous meeting with Mr. Smith was the cause of his death* очевидно інтерпретує негативний семантичний відтінок слова *fortuitous*. Розглянемо низку інших прикладів: *appraise ma appraise*. *Appraise* – повідомити комусь певну новину, обнародувати, *appraise* – оцінити, визначити вартість чогось. *Comprise ma compose*. *Comprise* – включати, *compose* – складати, створювати щось. Ціле включає частини, частини складають ціле. *Deprecate ma depreciate*. *Deprecate* означає виразити несхвалення чого-небудь, *depreciate* – принижувати. *Enormity ma enormousness*. *Enormousness* – стан перебування у величезному розмірі, *enormity* – те, що вражає своєю жахливістю, страхітливостю. *Precipitous and precipitate*. *Precipitous* – стрімкий, *precipitate* – поспішний, недбалий, необдуманий. Відтак, у словосполученні *a precipitous decision to take a job*, мовцю слід було вдатися до слова *precipitate*. *Parameter та perimeter*. *Parameter* – це математичний термін. Отже, речення *We have to work within a certain parameter* є невірним. Натомість, варто сказати: *We have to work within a certain perimeter*. Якщо слово вживається помилково протягом довгого періоду часу, то багато словників вдаються до того, що реєструють колись помилкове вживання слова як загальноприйняте в якості компромісу [Barzun 2011].

До третьої категорії відносимо **популярні слова**. Під терміном популярні слова ми маємо на увазі слова, які за незрозумілих причин стали модними в мові, слова, яким надається пріоритет в спілкуванні, не враховуючи того, чи слугують вони корисній меті, чи ні [Evans 1975]. Популярні слова можуть бути як нові, так і старі, як довгі, так і короткі, але їх спільною рисою є популярність, яка призводить до надмірного повторення цих слів, відтак, втрати семантичного наповнення. Модні слова, це слова, які ледачі мовці вживають, коли хочуть виставити себе розумними та оригінальними, і яким водночас нічого сказати [Follett 1998]. Слово *unique* – яскравий приклад вищесказаного. Лексична одиниця *unique* згідно з визначенням, не описує події, які трапляються рідко або вражають своєю оригінальністю, а речі, які стоять осторонь від інших, ті, що не мають аналогів. Крім того, люди часто помилково вживають слово *unique* з прислівниками *very* та *most*. Унікальні речі не можуть мати ступенів якості, адже за своєю суттю вони є незрівнянними. Наступним словом, яке набуло неабиякої ваги останнім часом, є *impact*. *Impact* охопило англійську мову так, неначе жирова тканина огорнула артерію людини [Kilpatrick 1985, p. 197]. Такі слова як *influence*, *affect* втратили свою силу та важливість, адже модні тенденції вимагають, щоб ми вживали слово *impact*. *Impact* – це сильний удар, зіткнення, однак, мода позбавила це слово будь якої сили і зробила його слабким заміником слів *influence*, *effect*, *affect*. У пресі часто натрапляємо на нечуване раніше похідне слово *impactful*. Наприклад, в одній з реклам портативних комп'ютерів говориться: *Presentations are impactful*. Автору слід було використати *impressive*, *engaging*, *effective*, *outstanding*. Не варто вдаватися до чудернацьких слів, якщо існують натомість усталені відповідники. Наступним популярним словом вважається слово *viable*, яке згідно з визначенням означає *жизнесподатний*, як у виразі *a viable plant*. Однак, сьогодні люди використовують слово *viable* у значенні можливий, той, що піддається обробці.

Також спостерігається тенденція до суфіксального способу творення слів *-ize*: *to maximize*, *to finalize*, *to prioritize*, *to optimize*, *to incentivize*. Суфікс *-ize* може допомогти мові або розвиватися, або засмітити її надмірною кількістю самобутніх слів [Bernstein 1977]. *To criticize*, *to sterilize*, *to socialize* та *to hospitalize* – потрібні слова, адже вони вказують на те, що на когось або на щось спрямовані певні зусилля. А вигадане слово *incentivize* не тільки дивне, але й зайве, так як мова вже налічує слова з ідентичним семантичним навантаженням: *to excite*, *to encourage*, *to stimulate*. Поціновувачі моди

вважають такі слова як *to talk*, *to speak* та *to converse* застарілі та більше не придатні для позначення процесу спілкування. Натомість вживається слово *to dialogue*, як у реченні: *They dialogued for an hour*. Інше популярне слово – *methodology*, використовується в значенні *method*, *decisioned*, яким послуговуються замість *decided*. *Proactive* означає той, що діє в очікуванні чогось. Однак, послідовники моди в бізнесових ситуаціях, чи урядових промовах використовують його або в значенні активно діяти, або діяти, чітко усвідомлюючи наслідки. Відомий американський історик Jacques Barzun влучно зазначив, що 9/10 населення не знає, що означає 30% слів, які вони вживають [Barzun 2011]. Більшість людей вживають модні слова не тому, що вони намагаються використати вірне слово, а тому, що вони прагнуть здаватися розумними, вживаючи його. Модні слова – це слова, які завдячують своєю популярністю радості хизування ними того, хто їх вживає [Fowler 1983]. Насамкінець, це слова-паразити, які через надмірне вживання втрачають навіть те незначне семантичне наповнення, яким вони володіли. Наприклад, *a calculated risk*, *cautiously optimistic*, *a credibility gap*, *a communication gap*, *the bottomline*, *a quantum leap*, *to phase out*, *cutting edge*, *state of the art*, *a meaningful dialogue*, *a peer group*, *a considered judgement*, *factors to be considered*, *learning experience*, *positive consequences*, *it remains to be seen*, *it remains to be said*, *in regard to*. Це лише незначна добірка модних слів, нечітких виразів, яких уважному користувачеві мовою варто уникати. Коли надмірне вживання позбавило слово новизни, воно вже не відображає тих речей та понять, з якими асоціювалося колись, настільки переконливо та чітко [Follett 1998].

Некоректне вживання прислівників. Прислівник – це частина мови, яка видозмінює дієслова. Більшість прислівників закінчуються на –ly. Наприклад, в реченні: *They listened carefully, carefully* – це прислівник, який відозмінює дієслово *listen*. Немає нічого негативного у вживанні прислівників, так як вони виконують корисну функцію у мові, виявляючи нюанси якості, способу, міри. Проблема виникає тоді, коли прислівник виступає частиною фрази-кліше, застарілої фрази, чи недолугого новоутворення типу *procedurally*, *experientially*, *opinionatedly*, або, коли прислівники надмірно вживаються, як ось в такому реченні: *As the report clearly states the only thoroughly and completely effective method for increasing sales rapidly is to competitively engineer and efficiently market our product* [Elster 2010]. У цьому реченні ми бачимо елементи некоректного, незграбного та надмірного вживання прислівників. Невірно вжитий прислівник завжди послаблює те, що ми намагаємося передати. У своїй книзі зі стилістики *Simple and Direct* Jacques Barzun пропонує наступні приклади фраз-кліше, одним з елементів яких є прислівник: *to seriously consider*, *to utterly reject*, *to thoroughly examine*, *to be absolutely right*, *to make perfectly clear*, *to sound definitely interested* [Barzun 2011]. В кожному випадку, прислівник є зайвим, нічого не втрачається в значенні, якщо його вилучити. *I will consider it* передає більшу обіцянку, чи серйозні наміри розглянути щось, ніж *I will seriously consider it*. *I reject the allegation* є сильнішим та переконливішим, ніж *I utterly reject the allegation*. *To be right* виступає більш доречним, ніж *to be absolutely right*, яке вказує на те, що існують ступені правоти. *Let me make one thing clear* є сильнішим ніж *let me make one thing perfectly clear*, так як надмірне використання прислівника *perfectly* вказує або на нашу зверхність, або на те, що ми зайняли захисну позицію.

Наступний уривок глибше ілюструє досліджуване некоректне вживання прислівників: *We understand the critical need for instruction that trully teaches what people need to know. People learn best when the instruction is designed so it facilitates the learning process and when they thoroughly enjoy the learning activity* [Elster 2010]. Це типовий приклад некомпетентного стилю написання. Автор використав наступні модні слова: *facilitate*, *learning process*, *learning activity* та *critical need*, два випадки недоречного вживання прислівників: *trully teaches* and *thoroughly enjoy*. Дієслово *to facilitate* функціонує в мові понад 400 років, однак, через надмірне вживання цього слова в різних контекстах люди практично знищили його першочергове значення. Воно зараз свавільно замінює такі слова: *to help*, *to support*, *to assist*, *to encourage*. Схожим чином ми можемо просто вжити *learning*, не вживаючи слова *process*. *Trully teaches* та *thoroughly enjoy* звучать багатослівно. В розмовному контексті так спілкуватися можна, адже усне мовлення за своєю природою є багатослівнішим ніж письмо та допускає різні відхилення від загальноприйнятої норми. Зразкове письмо позбавлене зайвих слів, тому досвідчений автор намагається уникати їх, і в першу чергу це стосується прислівників. Прислівник *trully* не додає нічого нового до дієслова *teach*, ми або навчаємо, або ж ні. *Trully* разом з прислівниками *basically*, *actually* та *really* є вставними словами, які самі собою практично не несуть жодної семантики. Вони є звичними в буденному мовленні, однак, на письмі, до цих слів варто ставитися з пересторогою.

До п'ятої категорії відносяться **жаргонізми**. До жаргону відноситься спеціалізована складна для розуміння лексика. Така лексика ніколи не спрямована на середньостатистичного читача. Коли б ви не почули, чи не прочитали жаргон, ви можете виправдано припустити, що автор не хоче, щоб ви

зрозуміли написане або намагається приховати збіднілий зміст шляхом вживання важких для розуміння слів. До прикладу візьмемо наступне речення: *People learn best when the instruction is designed, so it facilitates the learning process and when they thoroughly enjoy the learning activity*. Простою мовою таке речення звучало б так: *People learn best when learning is fun*. Звичайно, що автор першого речення сказав би, що воно недоречне, так як позбавлене вмісту, відтак, змісту. Така помилка призводить до такого явища, яке Theodore Bernstein описує так: автор намагається приховати нестачу інформації багатослів'ям. Наступним прикладом жаргону виступає таке речення: *Analysis involves scoping the nature of the instructional requirements and specifying the tasks, the logistical support and the instructional management system necessary to achieve goals within the unique constraints of the client's environment*. Простою мовою воно б звучало наступним чином: *Everyone agrees that the best writing is simple and direct* [Elster 2000]. Однак, викладаючи думки на папері, ми всі вдаємося до вищеокреслених помилок, наділяючи наше мовлення безбарвними ідеями, кліше та бідністю змісту.

Висновки. Для успішного формування семантично-стилістичної компетенції, а також мінімізації кількості помилок у вживанні англійської мови необхідно керуватись результатами досліджень провідних учених у царині лексики, які вказують на зв'язок успішної комунікації з розвитком належної уваги та зосередженим візуальним та фонологічним сприйняттям інформації. Для усунення труднощів та помилок, що виникають у вживанні англійських лексичних одиниць, необхідно проаналізувати особливості мовлення оточуючих на предмет багатослівності, некоректного вживання прислівників, жаргонізмів, синдрому схожості звучання та популярних слів. Щоб максимально наблизити мовлення до безпомилкового, потрібно аналізувати виклад інформації відео, аудіо носіїв, документів і насамперед, мовлення оточуючих та власне. Не рекомендується сліпо наслідувати мовлення носіїв мови, яка вивчається, адже, люди бувають різного рівня освіченості і помиляються, часто не усвідомлюючи того. Варто пам'ятати, що багатослівність та неформальність повсякденного спілкування не притаманна письмовому викладу думок. Успішне письмо вирізняється лаконічністю, простотою та доступністю розуміння. Задля успішного вивчення мови варто щоденно користуватися тлумачними словниками та низкою інших автентичних інформативних джерел.

Результати і перспективи. Детально проаналізувавши низку автентичних джерел, виокремлено п'ять загальних категорій семантично-стилістичних помилок в мовленні – усному, писемному, офіційних документах, підручниках, пресі. Досягнуті результати вносять вагомий вклад у теоретичне та практичне опанування англійської мови як іноземної. З огляду на те, що саме семантично-стилістичний виклад думок свідчить про рівень володіння мовою, який тісно пов'язаний з успіхом людини в різних сферах життя, питанню усунення семантично-стилістичних помилок у мовленні слід приділити особливу увагу, зокрема розробивши ефективні вправи з метою подолання труднощів у їх розпізнаванні.

Література

Barzun J. Simple & Direct: A Rhetoric for Writers. – Quill; 4 Reprint edition. 2011. – 288 p. Bernstein T. The Careful Writer; A Modern Guide to English Usage. – Atheneum. 1977. – 512 p. Elster Ch.H. The Accidents of Style. Good Advice on How Not to Write Badly. – St. Martin's Griffin. 2010 – 304 p. Elster Ch.H. Verbal Advantage. – Macmillan. 2000 – 534 p. Evans B.A. Dictionary of Contemporary American Usage / Evans C. – Random House. 1975 – 567 p. Follett W. Modern American Usage. – Hill and Wang. 1998 – 360 p. Fowler H.W. Modern English Usage. – Oxford Paperbacks; 2nd Revised edition. 1983 – 752 p. Kilpatrick J.J. The Writer's Art. – Andrews McMeel Publishing. 1985 – 262 p.

УДК: 811.161.2:81

ШАРГАЙ І. С., ЧЕРНОБАЙ Я. В.
(Запорізький національний університет)

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ ФІЛОСОФСЬКОГО ТВОРУ М. МОНТЕНЯ «ПРОБИ»

В статті розглядаються основні лексико-стилістичні проблеми перекладу з французької на українську мову твору М. Монтеня «Проби». Виявлено, що задля адекватного перекладу філософського твору перекладач застосував ряд лексичних та граматичних трансформацій, серед яких найбільш поширеними є, відповідно, прийом смислового розвитку, парафраза, конкретизація, генералізація; додавання, опущення, заміна частин мови, перестановки.

Ключові слова: есе, оригінал і переклад філософського твору, М. Монтень, «Проби», лексико-граматичні трансформації, адекватність.